

Grundläggande och kompletterande åtgärder för god vattenkvalitet

Att tillämpa artikel 11(3) och 11(4) i ramdirektivet för vatten

Havs- och vattenmyndigheten
Box 11 930, 404 39 Göteborg
www.havochvatten.se

Datum: 2016-12-20

Omslagsfoto: Pontus Nilsson
ISBN 978-91-87967-47-4
Tryck: Eventuellt tryckeri

Grundläggande och kompletterande åtgärder för god vattenkvalitet

Att tillämpa artikel 11(3) och 11(4) i ramdirektivet för vatten

---

Förord

En tolkning av vad grundläggande och kompletterande åtgärder är, är en viktig utgångspunkt när åtgärder utformas för att ingå i vattenförvaltningens åtgärdsprogram. Detta därför att det av åtgärdsprogrammen ska framgå hur de grundläggande och kompletterande åtgärderna genomförs.

Denna vägledning har avgränsats till att tolka och beskriva innebörden av bestämmelserna i artikel 11(3) och 11(4) i ramdirektivet för vatten. Detta tas även upp i Naturvårdsverkets handbok (2008:6) om åtgärdsprogram enligt förordning (2004:660) om förvaltningen av kvaliteten på vattenmiljön. Havs- och vattenmyndighetens utvecklar här tolkningen av bestämmelserna för att möta krav på redovisning från EU kommissionen och för att öka förståelsen och acceptansen av de åtgärder som beslutas i åtgärdsprogram.

Vägledningen förtydligar vilka uppgifter om grundläggande och kompletterande åtgärder som vattenmyndigheterna ska lämna till Havs- och vattenmyndigheten inför att åtgärdsprogrammen ska redovisas till EU kommissionen.

Vägledningen bör användas när planering inför nästkommande åtgärdsprogram påbörjas. Havs- och vattenmyndigheten avser att utveckla tillämpningen av artikel 11(3) och 11(4) tillsammans med vattenmyndigheter och länsstyrelser i kommande vägledningsarbete.

Vägledningen har beretts av sakkunniga inom vattenförvaltning samt verksjurist. Remissynpunkter från vattenmyndigheter, länsstyrelser, SGU och Jordbruksverket på en tidigare version av vägledningen har legat till grund för bearbetningen av denna slutliga version. Havs- och vattenmyndigheten tackar för konstruktiva och värdefulla kommentarer.

Göteborg 2016-12-22

Björn Sjöberg

Innehåll

INNEHÅLL	6
SAMMANFATTNING	7
1. SYFTE OCH MÅLGRUPP	10
1.1 Avgränsning	11
2. GRUNDLÄGGANDE OCH KOMPLETTERANDE ÅTGÄRDER	13
2.1 Vad är en grundläggande åtgärd?.....	13
2.2 Vad är en kompletterande åtgärd?.....	14
2.3 Vad skiljer grundläggande åtgärder från kompletterande?.....	15
2.4 Översikt över bedömningar som ska utföras	15
3. HUR BEDÖMER MAN OM ÅTGÄRDEN ÄR GRUNDLÄGGANDE ELLER INTE?	19
3.1 Hur bedömer man om åtgärden är grundläggande enligt artikel 11(3)(a)?	19
3.2. Hur bedömer man om åtgärden är grundläggande enligt artikel 11(3)(b-l)?.....	23
3.3 Hur bedömer man om åtgärden är kompletterande enligt 11(4)?.....	25
4. REDOVISNING AV UPPGIFTER OM GRUNDLÄGGANDE ÅTGÄRDER	25
4.1 Uppgifter om grundläggande åtgärder som lämnas i mallar	26
4.2 Uppgifter om grundläggande åtgärder som lämnas i form av beskrivningar	27
4.3 Beskrivning av metoder	28
BILAGA 1.....	29
BILAGA 2.....	39

Sammanfattning

Denna vägledning är framtagen med avsikt att vara ett stöd när vattenmyndigheter och länsstyrelser tillämpar begreppen grundläggande och kompletterande åtgärder. Tillämpningen är viktig eftersom det ska framgå, i de förvaltningsplaner och åtgärdsprogram som tas fram för vattendistriktet, hur grundläggande och kompletterande åtgärder genomförs.

Vägledningen har avgränsats till att tolka och beskriva innebörden av bestämmelserna i artikel 11(3) och 11(4) i ramdirektivet för vatten. Vägledningen beskriver även hur systematiken och kraven i artiklarna bör användas vid analysen inför att åtgärder i åtgärdsprogram ska utformas. Analyserna kan sammanfattas till några frågeställningar som bör besvaras:

- Vilken reglering och övriga styrmedel finns på plats för att genomföra åtgärder?
- I vilken utsträckning räcker dessa för att följa miljö kvalitetsnormerna?
- Kvarstår något förbättringsbehov för att följa miljö kvalitetsnormerna?
- Är det rationellt att göra mer av det som redan görs eller bör andra åtgärder och styrmedel användas för att åstadkomma förbättring i vattenmiljön?
- Vilka åtgärder är mest kostnadseffektiva och ger säkrast effekt?

Förbättringsbehovet i vattendistriktet fastställs efter att bedömningar av miljökonsekvenser av påverkan på enskilda eller grupperade yt- och grundvattenförekomster har utförts. För hur många vattenförekomster finns risk för att miljö kvalitetsnormer inte kan följas? Hur stort är det samlade förbättringsbehovet i vattendistriktet?

Förbättringsbehovet i vattendistriktet bör först analyseras mot de existerande grundläggande åtgärderna och det bör övervägas om ytterligare grundläggande åtgärder är aktuella. Sedan, om förbättringsbehov kvarstår, utförs kompletterande åtgärder.

Det finns två typer av grundläggande åtgärder som ska ingå i vattenförvaltningens åtgärdsprogram. **Den ena typen** är de åtgärder som följer av artikel 11(3)(a) i ramdirektivet. De ska genomföras som följd av det svenska regelverk som genomför annan EU-rätt med syfte att skydda vatten. En förteckning över regelverket finns i **Bilaga 1**.

Den andra typen av grundläggande åtgärder är de som ska genomföras som följd av artikel 11(3)(b-l) i ramdirektivet. En förteckning över dessa åtgärder samt vilka uppgifter som bör lämnas inför rapportering 2017 finns förtecknade i **Bilaga 2**.

Genom att använda vägledningens flödesschema kan man göra en bedömning av vilken typ av grundläggande åtgärd som först bör användas för att genomföra förbättringsbehovet. Vattenmyndigheten/länsstyrelsen gör sedan en bedömning av om det kvarstår ett förbättringsbehov. I så fall behöver avvägningar göras för att föreslå ytterligare åtgärder och hur dessa då ska genomföras och finansieras.

Förklaring av termer

Nedan följer några termer som är centrala för vägledningen och en förklaring av den betydelse de har när de används.

Term	Förklaring och exempel
Åtgärd	<p>En åtgärd inom vattenförvaltningens åtgärdsprogram syftar till att reducera någon typ av påverkan på vattenmiljön och ge en effekt som gör att en miljö kvalitetsnorm kan följas.</p> <p>Ett exempel på <u>en åtgärd med mer direkt effekt</u> (fysisk eller teknisk åtgärd) är att anlägga en våtmark med syfte att reducera tillförsel av näringsämnen till kust- eller inlandsvattnen. Det kan också vara installation av reningsteknik vid industri eller reningsverk.</p> <p>Inom vattenförvaltningen kan en åtgärd även vara att utforma styrmedel.</p> <p>Ett exempel på <u>en åtgärd med mer indirekt effekt</u> kan vara att införa en reglering i form av begränsad användning av bekämpningsmedel inom ett utpekat område. Att utföra tillsyn av att regleringar har avsedd effekt, är också en åtgärd.</p> <p>En åtgärd inom vattenförvaltningen kan alltså vara utformad för att ha en mer eller mindre direkt effekt i vattenmiljön. För samtliga gäller att det ska vara möjligt att uppskatta åtgärdens effekt med någon typ av kvantitativt mått.</p>
Styrmedel	<p>Styrmedel är de krav eller incitament som myndigheter använder för att avstyra eller uppmuntra olika aktörers beteende så att påverkan reduceras. Styrmedel kan delas in i huvudkategorierna administrativa, ekonomiska och informativa styrmedel.¹</p> <p>Administrativa styrmedel är miljöbalken och annan relevant lagstiftning</p> <p>Exempel på avstyrande ekonomiska styrmedel är skatter och avgifter medan ekonomiskt stöd för anläggande av våtmarker är ett exempel på ett ekonomiskt incitament eller uppmuntran.</p> <p>Ett exempel på informativa styrmedel är rådgivning inom Greppa näringen som syftar till att ta miljöhänsyn vid gödsling inom jordbruket.</p>
Relevant lagstiftning	<p>De regleringar i form av lagar, förordningar och föreskrifter som avser att bidra till att miljö kvalitetsnormer kan följas. Exempel på sådana lagar är miljöbalken, plan- och bygglagen, skogsvårdslagen och fiskelagen. Exempel på sådana förordningar är miljö tillsynsförordningen, artskyddsförordningen och Förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Exempel på föreskrifter är Naturvårdsverkets föreskrift om miljörapport och Jordbruksverkets föreskrifter om dokumentationskrav för yrkesmässiga användare av växtskyddsmedel (SJVFS 2015:49).</p>
Förbättringsbehov	<p>Åtgärdsprogram ska innehålla uppgifter om hur krav på förbättringar ska fördelas mellan olika typer av källor för att följa miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap 6 § miljöbalken.</p>

¹ Mål i sikte – Analys och bedömning av de 16 miljö kvalitetsmålen i fördjupad utvärdering 2015, Volym 2. Naturvårdsverket Rapport 666:2015.

1. Syfte och målgrupp

Havs- och vattenmyndighetens syfte med denna vägledning är att tydliggöra tolkning av begreppen grundläggande och kompletterande åtgärder samt att beskriva hur dessa bör användas vid analysen inför att åtgärder ska utformas och redovisas i vattenförvaltningens åtgärdsprogram i syfte att nå kvalitetskraven i 4 kap vattenförvaltningsförordningen.

Mer specifikt är syftet med vägledningen och de bestämmelser som beskrivs att:

- åtgärder utformas och genomförs med stöd av de styrmedel som följer av de grundläggande åtgärderna i artikel 11(3) och de kompletterande åtgärderna i artikel 11(4)
- tydliggöra hur långt de befintliga grundläggande åtgärderna räcker för att uppfylla miljökvalitetsnormerna
- ange när och i vilken omfattning det finns behov av ytterligare grundläggande åtgärder eller kompletterande åtgärder

Dessa uppgifter är en del av den redovisning av åtgärder i åtgärdsprogram som vattenmyndigheterna ska lämna till Havs- och vattenmyndigheten enligt föreskrifter och allmänna råd (HVMFS 2015:34) om förvaltningsplaner och åtgärdsprogram för ytvatten. Hur uppgifter om grundläggande och kompletterande åtgärder ska lämnas framgår även av den EU gemensamma vägledningen Vägledning om rapporteringen i samband med ramdirektivet för vatten 2016.²

Vattenmyndigheterna är vägledningens huvudsakliga målgrupp eftersom de ansvarar för att utforma åtgärdsprogram för vattendistriktet.

Även länsstyrelserna är en målgrupp i de fall då vattenmyndigheterna delegerat arbetet med att utforma åtgärder i enlighet med länsstyrelseinstruktionen.³

Vägledningen riktar sig också till de myndigheter och kommuner som är ansvariga för att genomföra åtgärderna och för att tillämpa miljöbalken och tillhörande regleringar så att normerna för miljökvalitet i vatten kan följas.

---

² WFD Reporting Guidance 2016, version 6.0.6. [Vägledning om rapporteringen i samband med ramdirektivet för vatten 2016](#) (svensk översättning av den EU-gemensamma, version 6.0.2).

³ 24 § 2 st. och 27 § 1 st. i Förordning (2007:825) med länsstyrelseinstruktion

1.1 Avgränsning

Denna vägledning har avgränsats till att tolka och beskriva innebörden av bestämmelserna i artikel 11(3) och 11(4) i ramdirektivet för vatten. Detta tas även upp i Naturvårdsverkets handbok (2008:6) om åtgärdsprogram enligt förordning (2004:660) om förvaltningen av kvaliteten på vattenmiljön. Havs- och vattenmyndighetens utvecklar här tillämpningen av bestämmelserna för att möta krav på redovisning från EU kommissionen och för att öka förståelsen och acceptansen för de åtgärder som beslutas i åtgärdsprogram enligt vattenförvaltningsförordningen.

1.2 Läsanvisning

Vägledningen beskriver huvudsakligen innebörden av artiklarna 11(3) och 11(4) i ramdirektivet för vatten. Detta eftersom de svenska bestämmelserna i vattenförvaltningsförordningen om utformning av åtgärder i åtgärdsprogram hänvisar till dessa.

Som grund för vår beskrivning av innebörden i bestämmelserna har vi tagit del av rapporter från EU-kommissionen^{4,5} och EU-gemensam vägledning⁶ samt svenska utredningar på området.^{7, 8}

I avsnitt 2 **definierar vi vad de olika typerna av åtgärder är**. Avsnittet avslutas i 2.3 med en **översikt över de bedömningar som behöver göras** för att koppla åtgärdsförslag till genomförande.

Genomgående i vägledningen används **rutor med bestämmelser för att redovisa vad som formellt gäller**. Dessa innehåller text från bestämmelsen, ibland fritt sammanfattad, ibland direkt citerad och då i kursiverad text.

I avsnitt 3 beskriver vi **hur man gör en bedömning av om en åtgärd är grundläggande eller inte**.

I avsnitt 4 beskriver vi översiktligt **hur åtgärder i åtgärdsprogram ska redovisas**. Beskrivningen är relevanta utdrag ur Vägledning om rapportering i samband med ramdirektivet för vatten 2016.

Vägledningen innehåller i bilaga 1 en **förteckning över den svenska reglering som motsvarar minimikraven i artikel 11(3)(a)**.

⁴ EU kommissionen 2015-03-09, Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och Rådet; Ramdirektivet för vatten och översvämningdirektivet: åtgärder för att nå "god status" för EU:s vatten och minska översvämningens risker. COM (2015) 120 final.

⁵ EU commission 2013-10-28 Clarification on Program of Measures Article 11. Note to ensure there is a common understanding of the requirements of WFD Article 11 in advance of the preparation of the second cycle River Basin Management Plans (RBMPs).

⁶ [Vägledning om rapporteringen i samband med ramdirektivet för vatten 2016](#)

⁷ [Forskningsprogrammet SPQS](#)

⁸ Utredning av Henrik Josefsson, juridiska institutionen, Uppsala universitet.

I bilaga 2 finns en **förteckning över de grundläggande åtgärder som ska utformas för att följa artikel 11(3)(b-l) i ramdirektivet för vatten.** Där redovisas även vilka uppgifter om dessa åtgärder som rapporterats till EU-kommissionen tidigare då åtgärdsprogrammen 2009-2015 rapporterades samt då genomförandet av åtgärderna interimrapporterades 2012. Där beskrivs även vilka uppgifter som bör redovisas i åtgärdsprogrammen 2016-2021.

2. Grundläggande och kompletterande åtgärder

Miljökvalitetsnormer för vatten infördes i svensk författning som följd av att ramdirektivet för vatten (direktiv 2000/60/EG) fastställdes. Åtgärdsprogrammen ska innehålla uppgifter om hur krav på förbättringar (åtgärder) ska fördelas mellan olika typer av källor som påverkar möjligheten att följa miljökvalitetsnormer.⁹

Vattenförvaltningsförordningen anger att åtgärdsprogrammen ska innehålla de åtgärder och hänvisningar till den svenska reglering som genomför de åtgärder som följer av artikel 11(3) och 11(4), se *Bestämmelser 1* nedan.

Bestämmelser 1.

Grundläggande och kompletterande åtgärder

6 kap. 5 § 7 st. vattenförvaltningsförordningen

Åtgärdsprogrammet ska innehålla sådana åtgärder och hänvisningar till övrig lagstiftning som avses i artikel 11(3), 11(4) och 11(6) i direktiv 2000/60/EG.

2.1 Vad är en grundläggande åtgärd?

Vad ramdirektivet för vatten innebär på gemenskapshetsnivån är att artikel 11(3) kräver att medlemsstaterna koordinerar och skapar koherens i EU:s vattenlagstiftning, för att på så sätt uppnå direktivets mål.

Det är i åtgärdsprogrammen, under artikel 11, som medlemsstaternas ansträngningar att genomföra tillvägagångssättet ska beskrivas. Åtgärdsprogrammen är på så sätt det viktigaste verktyget för att säkerställa en samordning mellan olika typer av lagstiftning och åtgärder som strävar efter att bidra till att en god status uppnås.¹⁰

I ramdirektivet för vatten, artikel 11(3) framgår att det finns **två typer av grundläggande åtgärder** som ska ingå i vattenförvaltningens åtgärdsprogram, se *Bestämmelser 2*.

⁹ Miljöbalken kap 5 § 6 st 3: "...uppgifter om hur krav på förbättringar ska fördelas mellan olika typer av källor som påverkar möjligheterna att följa miljökvalitetsnormerna och mellan olika åtgärder...". I denna vägledning används därför konsekvent **förbättringsbehov**.

¹⁰ Proposal for a Council Directive establishing a framework for Community action in the field of water policy, COM (1997) 49, s. 11.

Den ena typen är de åtgärder som ska genomföras som följd av den svenska reglering som inför annan EU-rätt med syfte att skydda vatten. Detta framgår av artikel 11(3)(a). En förteckning över vilken svensk reglering som styr när dessa åtgärder ska utformas i vattenförvaltningens åtgärdsprogram, finns i **Bilaga 1**.

Den andra typen av grundläggande åtgärder är de som ska genomföras enligt artikel 11(3)(b-1) i ramdirektivet. Dessa åtgärder kan även innebära att nya styrmedel behöver utformas om miljö kvalitetsnormerna inte följs. En förteckning över dessa åtgärder finns förtecknade i **Bilaga 2**.

Bestämmelser 2.

Vad är en grundläggande åtgärd?

Fri sammanfattning av artikel 11(3) i ramdirektivet för vatten

Det finns två typer av grundläggande åtgärder som utgör minimikrav:

- de som följer av artikel 11(3)(a) och anges i artikel 10 och bilaga VI, del A i ramdirektivet för vatten
- och de krav som följer av artikel 11(3)(b-1) i ramdirektivet för vatten

De grundläggande åtgärderna består av:

- åtgärder som idag är möjliga att utföra genom tillämpning av befintliga bestämmelser i miljöbalken och relaterad reglering med tillhörande förordningar samt föreskrifter
- åtgärder som innebär en effektiviserad tillämpning av befintliga bestämmelser
- åtgärder som innebär krav på nya bestämmelser

Även om minimi-nivån är uppnådd, dvs att direktiven i 11(3)(a) är fullt genomförda, och det resultat de kräver nåtts, samt att de grundläggande funktioner som 11(3)(b-1) anger finns på plats bör ytterligare åtgärder som går att hänföra till 11(3)(b-1) betraktas som grundläggande åtgärder.

2.2 Vad är en kompletterande åtgärd?

Kompletterande åtgärder är de åtgärder som vattenmyndigheter och länsstyrelser utformar, och myndigheter och kommuner genomför utöver de grundläggande åtgärderna, med syfte att nå miljökvalitetsnormerna. I *Bestämmelser 3* nedan anges vad som kännetecknar en kompletterande åtgärd.

Bestämmelser 3.

Vad är en kompletterande åtgärd?

Fri sammanfattning av artikel 11(4) i ramdirektivet för vatten

Kompletterande åtgärder är de åtgärder som utformas och genomförs utöver de grundläggande åtgärderna, med syfte att nå miljökvalitetsnormerna (artikel 11(4)).

De kan bestå av:

- nya föreskrifter och andra styrmedel som går utöver de som är identifierade som grundläggande,
- fysiska/tekniska åtgärder, information, rådgivning, utredning, forskning

2.3 Vad skiljer grundläggande åtgärder från kompletterande?

Skillnaden mellan artikel 11(3) och artikel 11(4) är att artikel 11(3) innehåller en förteckning av krav (se bilaga 1 och 2) som medlemsstaterna ska lägga till grund för uppnåendet av direktivets mål. Medlemsstaterna ska på så sätt utgå ifrån samma grund när de utformar sina åtgärdsprogram, vilket ger förutsättningar för jämförelser mellan medlemsstaternas åtgärdsprogram.

Det går att se på artikel 11(3) som en kravkatalog eller förteckning som specificerar, genom styrmedel och åtgärder, hur målen i direktivet ska uppnås. När dessa grundkrav, eller minimikrav som det står i artikel 11(3), inte räcker till, trots översyn, ska kompletterande åtgärder genomföras.

2.4 Översikt över bedömningar som ska utföras

I detta avsnitt ger vi en översikt över de moment som behöver utföras för att uppfylla det som avses i artikel 11(3) och 11(4) i ramdirektivet för vatten. Varje moment omfattar relativt betydande arbetsinsatser som består av att hämta in information, utföra analyser, göra bedömningar och slutligen, redovisa slutsatserna.

De analyser och bedömningar som behöver göras och redovisas kan sammanfattas i några frågeställningar:

Är den reglering och de övriga styrmedel som finns på plats funktionella och effektiva för att åtgärda förbättringsbehovet? I vilken utsträckning räcker de till? Kvarstår något förbättringsbehov? I vilken omfattning finns behov av att hitta nya former för genomförande?

För att bedöma hur förbättringsbehovet ser ut för att kunna följa miljö kvalitetsnormer, behövs uppgifter om nuvarande status från statusklassificering och uppgifter från kartläggning och analys av mänskliga verksamheters påverkan på vattenmiljöer (se *Bestämmelser 4*). En specifik del av kartläggning och analys är **bedömning av miljökonsekvenser**¹¹ som gör det möjligt att bedöma hur stor risken är för att påverkan från mänskliga verksamheter leder till att miljö kvalitetsnormerna inte kan följas. Hur en bedömning av miljökonsekvenser sker beskrivs i Naturvårdsverkets föreskrifter samt handbok för kartläggning och analys av ytvatten.¹²

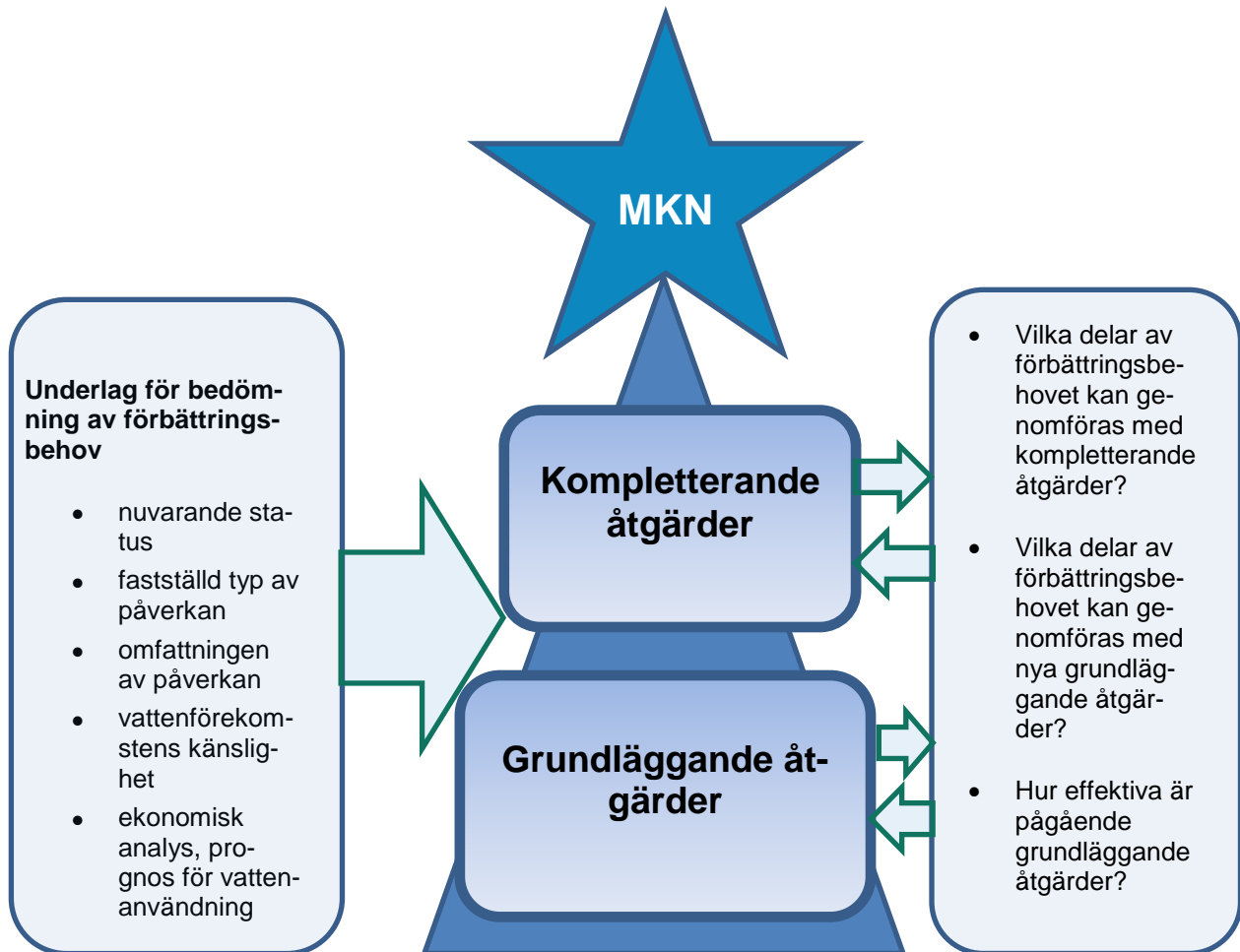
¹¹ Vi väljer här att använda begreppet "bedömning av miljökonsekvenser" för att tydliggöra att det är de analyser och bedömningar som följer av den tekniska beskrivningen i bilaga II, punkt 1.5 i ramdirektivet för vatten som vi avser.

¹² Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2006:1) om kartläggning och analys av ytvatten enligt förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön.

Naturvårdsverkets handbok (2007:3) Kartläggning och analys av ytvatten, handbok för tillämpningen av 3 kap. 1 och 2 §§, Förordningen (2004:660) om förvaltningen av kvaliteten på vattenmiljön.

Figur 1 visar att statusklassificering och bedömningar av miljökonsekvenser ger förbättringsbehovet. Nästa steg blir att analysera hur stor del av förbättringsbehovet som kan genomföras med befintliga grundläggande åtgärder. När detta är klargjort, gör man en bedömning av om det kvarstår ett förbättringsbehov. Man behöver även bedöma hur stort det kvarstående förbättringsbehovet är och i så fall, vilka nya grundläggande åtgärder eller kompletterande åtgärder som kan vara lämpliga.

Figur 1. Översikt över hur förbättringsbehovet klargörs efter statusklassificering och bedömningen av miljökonsekvenser. Det centrala i denna vägledning är analysen av hur stor andel av förbättringsbehovet som ska genomföras med grundläggande åtgärder enligt artikel 11(3) innan kompletterande åtgärder enligt 11(4) i ramdirektivet för vatten blir aktuella. För att kunna göra denna analys behövs även en bedömning av den förbättring som åtgärderna medför.

Bestämmelser 4.

Kartläggning, analys och bedömning av miljökonsekvenser

6 kap 1 § vattenförvaltningsförordningen

När åtgärdsprogram för vattendistriktet utformas ska arbetet beakta de beskrivningar, kartläggningar och analyser som avses i 3 kap. samt artikel 11(3) och 11(4) i direktiv 2000/60/EG.

Viktigt att tänka på!

Bedömning av miljökonsekvenser

- görs för enskilda eller grupperade vattenförekomster
- inbegriper att
  - kartlägga och fastställa typ av påverkan
  - bedöma omfattningen av påverkan
  - bedöma vattenförekomsternas känslighet för påverkan
  - göra en ekonomisk analys och en prognos för vattenanvändningen

Resultatet används sedan för att beskriva **det samlade förbättringsbehovet** för att följa miljökvalitetsnormerna i vattendistriktet eller delar av vattendistriktet. Förbättringsbehovet **källfördelas sedan per verksamhetssektor**.

Därefter görs analysen av hur förbättringsbehovet kan genomföras av grundläggande och kompletterande åtgärder.

3. Hur bedömer man om åtgärden är grundläggande eller inte?

Som stöd för att bedöma om kraven på grundläggande och kompletterande åtgärder är uppfyllda, har vi tagit fram ett flödesschema som presenteras i figur 2 nedan. Flödesschemat i figur 2 utgör en teoretisk modell för hur man systematiskt kan gå igenom de två typerna av grundläggande åtgärder för att bedöma om kraven är uppfyllda.

I textavsnitten som följer utvecklas innehållet i flödesschemat och innehållet i bestämmelserna i artikel 11(3) och 11(4).

3.1 Hur bedömer man om åtgärden är grundläggande enligt artikel 11(3)(a)?

Artikel 11(3)(a) i vattendirektivet anger att när åtgärdsprogram för vattendistrikt utformas och revideras så ska de skyldigheter som följer av annan gemenskapslagstiftning (EU-rätten) för skydd av vatten ses över. Översynen innebär att man ska ta ställning till om det svenska regelverket som genomför gemenskapslagstiftningen för skydd av vatten (se bilaga 1) är tillräckligt för att nå de resultat som krävs enligt gemenskapslagstiftningen för skydd av vatten eller om det behöver anpassas eller utvecklas ytterligare. Även nya krav eller behov av ändringar i övrigt bör uppmärksammas och beskrivas i arbetet.

Nedanstående avsnitt beskriver vilken typ av analys som bör göras för att kunna ge svar på frågorna i flödesschemat i figur 2.

Flödesschema, fråga 1:

Är åtgärden ett led i att fullgöra någon av de skyldigheter som följer av artikel 11(3)(a) och artikel 10 eller bilaga VI del A i ramdirektivet för vatten?

I ramdirektivets artikel 10 och i bilaga VI del A exemplifieras ett antal direktiv som syftar till att ”medlemsstaterna ska säkerställa upprättande eller genomförande av utsläppsregleringar för att skydda vattenmiljöer”. Utöver de uppräknade direktiven gäller även samtliga övriga krav som följer av gemenskapslagstiftningen till skydd av vatten. Dessa direktiv samt övriga identifierade krav, förtecknas i bilaga 1, denna vägledning tillsammans med det svenska regelverk som genomför dem.

När åtgärder för åtgärdsprogram utformas bör följande frågor om 11(3)(a) ställas:

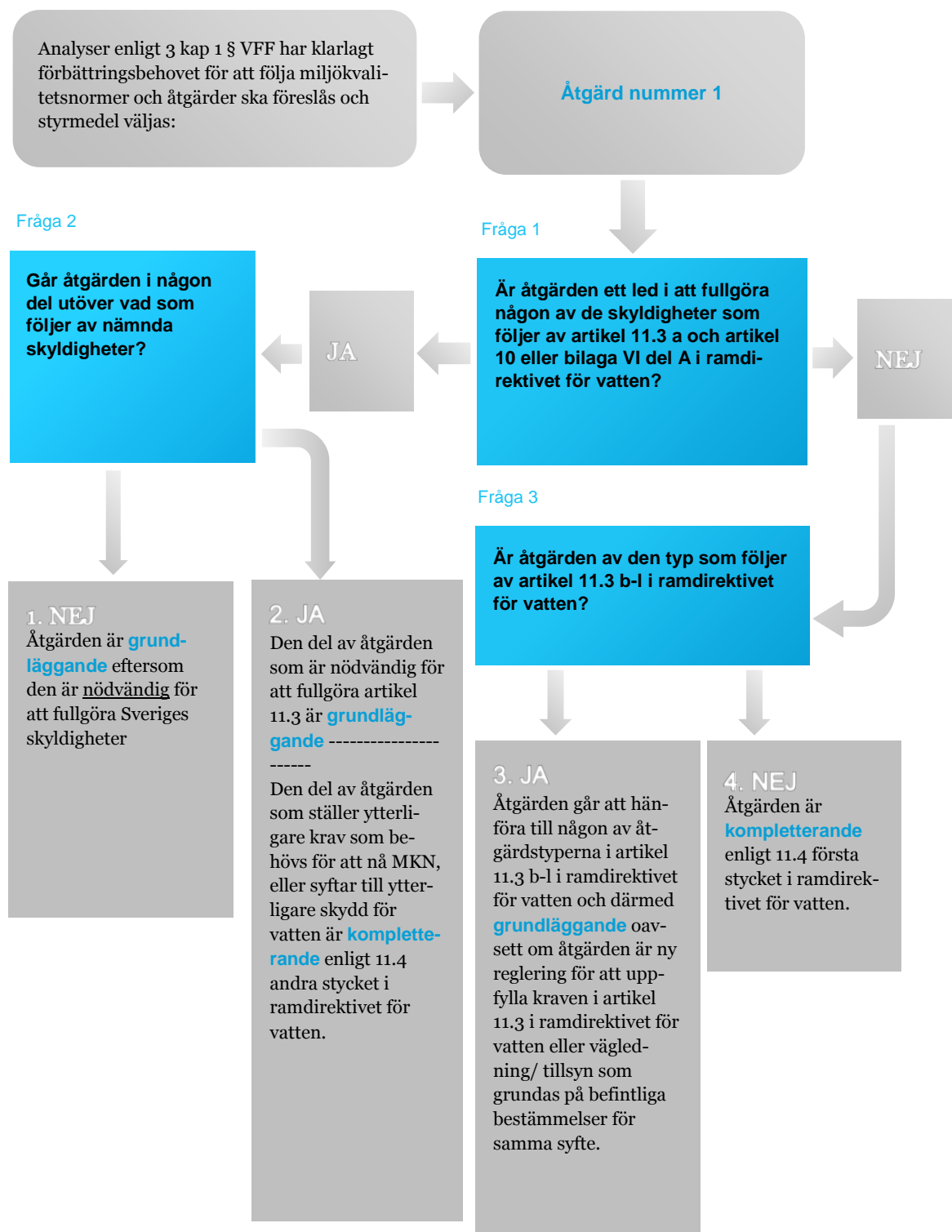
- Hur många vattenförekomster i distriktet har betydande påverkan från punkt- och diffusa källor? Vilka källor till föroreningar i form av kväve, fosfor och miljögifter finns?
- Hur ser källfördelningen ut för denna betydande påverkan från punkt- och diffusa källor ut? Källor till föroreningarna ska vara fördelade på sektorerna industri, areella näringar etc.¹⁶
- Är de grundläggande åtgärderna i artikel 11(3)(a) uppfyllda, nås resultatet som krävs?
- För vilka vattenförekomster räcker de grundläggande åtgärderna i artikel 11(3)(a) till för att kunna följa miljö kvalitetsnormerna?

Innebörden i hänvisningen till bilaga VI del A är att man behöver kontrollera om åtgärder utförs, som behövs för att t ex uppnå gynnsam bevarandestatus för livsmiljöer samt vilda djur och växter i vattenförekomsterna. Gynnsam bevarandestatus är ett bindande mål som följer av art- och habitatdirektivet och som även blir ett kvalitetskrav inom vattenförvaltningen. Åtgärder som behövs för att nå gynnsam bevarandestatus ska genomföras med hjälp av den svenska regleringen som inför art- och habitatdirektivet, se bilaga 1.

För att uppnå gynnsam bevarandestatus kan ändrade utsläppskrav enligt artikel 11(3)(a) vara nödvändiga.

---

¹⁶ Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2006:1) om kartläggning och analys av ytvatten enligt förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön.
Naturvårdsverkets handbok (2007:3) Kartläggning och analys av ytvatten, handbok för tillämpningen av 3 kap. 1 och 2 §§, Förordningen (2004:660) om förvaltningen av kvaliteten på vattenmiljön.

Figur 2. Flödesschema som stöd för analysen enligt 6 kap. 1 § vattenförvaltningsförordningen – är kraven uppfyllda och ska åtgärden genomföras som grundläggande eller kompletterande. MKN står för miljökvalitetsnormer och VFF för vattenförvaltningsförordningen.

Om svaret på Flödesschemats fråga 1 är ”Ja” leder det till fråga 2.

Flödesschema, fråga 2:

Går åtgärden i någon del utöver vad som följer av nämnda skyldigheter?

Om svaret är ”Nej”, **den åtgärd som behövs och planeras är till sin helhet något som är nödvändigt för att fullgöra Sveriges skyldigheter enligt 11(3)(a)** ovan, så är åtgärden **grundläggande**. Den reglering med vilken den grundläggande åtgärden ska genomföras ska anges i åtgärdsprogrammet. Där ska också framgå vilken kommun eller myndighet som ska tillämpa regleringen så att miljökvalitetsnormerna i de angivna vattenförekomsterna kan följas. I de fall det identifieras ett behov av ändringar i relevant lagstiftning bör detta uppmärksammas i åtgärdsprogrammet. Det är Havs- och vattenmyndighetens tolkning av innebörden i bestämmelserna i vattenförvaltningsförordningen (se *Bestämmelser 5*) tillsammans med 5 kap 6 § miljöbalken och lagstiftarens avsikter.¹⁷

Bestämmelser 5.

Grundläggande och kompletterande åtgärder

6 kap. 5 § 7 st. vattenförvaltningsförordningen

Åtgärdsprogrammet ska innehålla sådana åtgärder och hänvisningar till övrig lagstiftning som avses i artikel 11.3, 11.4 och 11.6 i direktiv 2000/60/EG.

Om svaret på Flödesschemats fråga 2 är ”Ja”; **den åtgärd som behövs och planeras ställer till någon del ytterligare krav som behövs för att nå en miljökvalitetsnorm, eller syftar till ytterligare skydd för vatten enligt 11(4) andra stycket i ramdirektivet för vatten, så är den en kompletterande åtgärd.**

Ett exempel på att en åtgärd kan syfta till att uppfylla ökade utsläppskrav för att följa miljökvalitetsnormer enligt artikel 11(3)(b) samt även innebära åtgärder utöver de som är grundläggande, är det förslag till styrmedel för ökad rening från kommunala reningsverk som togs fram av Naturvårdsverket 2012.¹⁸

¹⁷ Regeringens proposition 2009/10:184 Åtgärdsprogram och tillämpning av miljökvalitetsnormer, sid 52 f.

¹⁸ Styrmedel för ökad rening från kommunala reningsverk - För genomförande av aktionsplanen för Östersjön och Kattegatt samt miljökvalitetsnormer för kväve och fosfor, Naturvårdsverkets rapport 6521, 2012, sid 52.

Målsättningen med förslaget, kallat CEASAR är att uppnå reduktion av kväve och fosfor i överenskomna beting inom HELCOM:s Baltic Sea Action Plan (BSAP) . De överenskomna reduktionsmålen inom HELCOM går delvis utöver det som behövs för att nå miljö kvalitetsnormerna för vatten.

CEASAR innebär att kväverenkingskvoter införs för kommunala avloppsreningsverk tillsammans med handel med kvävecertifikat. Införandet av CEASAR föreslås ske med en kombination av styrmedel som består av ändring i lag (miljöbalken), att Naturvårdsverket inför en generell föreskrift, information går ut till verksamhetsutövare samt att program för övervakning, rapportering och tillsyn planeras och genomförs.

Denna styrmedelskombination kan anses uppfylla

- artikel 11(3)(b) genom att införa kvävecertifikat, som en typ av kostnads täckning för en vattentjänst med syfte att reducera utsläpp av kväve och fosfor från avloppsreningsverk
- Artikel 11(3)(g) genom ökade utsläppskrav i form av generell föreskrift, de delar som leder till att miljö kvalitetsnormer kan följas
- artikel 11(4) andra stycket eftersom målet inte är enbart att följa miljö kvalitetsnormer för vatten utan även att uppfylla de längre gående BSAP målen

3.2. Hur bedömer man om åtgärden är grundläggande enligt artikel 11(3)(b-l)?

Att genomföra ramdirektivet för vatten i Sverige innebär att det finns krav på svenska myndigheter och kommuner att följa miljö kvalitetsnormer för vatten. Artikel 11(3)(b-l) i vattendirektivet nämner ett antal minimikrav, **grundläggande åtgärder**, varav några är i form av regleringar och andra i form av andra styrmedel som ska finnas **som följd av att direktivet införts**. Det är alltså åtgärder som ska genomföras och styrmedel som ska utformas för att miniminivån i det svenska förvaltningssystemet kan anses vara uppnådd. Flera av dessa minimikrav fanns på plats innan ramdirektivet för vatten trädde ikraft 2004 i och med att flera av miljöbalkens regleringar kan användas för att följa miljö kvalitetsnormer.

Om svaret på fråga 2 i flödesschemat i figur 2 ovan blir ”Nej” följer fråga 3:

Flödesschema, fråga 3:

Är åtgärden av den typ som följer av artikel 11(3)(b-l) i ramdirektivet för vatten?

Minimikraven som följer av 11(3)(b-l) består t ex av åtgärder för att skydda vattenkvaliteten för att minska den nivå av rening som behövs för att framställa dricksvatten (11(3)(d)) och åtgärder för att förhindra eller

reglera förorenande ämnen från diffusa källor (11(3)(h)) åtgärder för att vattenförekomsternas hydromorfologiska förhållanden är förenliga med att följa miljö kvalitetsnormer (11(3)(i)), se bilaga 2.

Om svaret är ”Ja” på fråga 3; åtgärden går att hänföra till någon av åtgärdstyperna i artikel 11(3)(b-l) i ramdirektivet för vatten, så kategoriseras den därmed som **grundläggande**.

Om det summerade förbättringsbehovet för distriktet är begränsat till ett fåtal vattenförekomster kan åtgärder vara att

- effektivisera det arbete som följer av befintliga bestämmelser, t ex tillsyn och tillsynsvägledning enligt reglerna om miljö kvalitetsnormer
- ompröva existerande villkor för verksamheter

Om det summerade förbättringsbehovet för distriktet är mer omfattande och berör ett stort antal vattenförekomster kan åtgärder vara att

- utreda och föreslå nya styrmedel i form av regleringar eller ekonomiska incitament

När man konstaterat att åtgärden är grundläggande enligt 11(3)(b-l), ska man även ange med vilken reglering eller annat styrmedel åtgärden ska genomföras. Där ska också framgå vilken kommun eller myndighet som ska tillämpa angivet styrmedel så att miljö kvalitetsnormer kan följas.

Identifieras ett behov av förändringar i relevant lagstiftning bör detta uppmärksammas i åtgärdsprogrammet. Det är Havs- och vattenmyndighetens tolkning av innebörden av bestämmelserna i vattenförvaltningsförordningen (se *Bestämmelser 5*) tillsammans med 5 kap 6 § miljöbalken och lagstiftarens avsikter.¹⁹

Uppgifter om denna typ av grundläggande åtgärder ska redovisas på särskilt sätt till EU-kommissionen då Sverige rapporterar åtgärdsprogrammen. Hur detta bör göras framgår av avsnitt 4.1 och 4.2 i denna vägledning.

---

¹⁹ Regeringens proposition 2009/10:184 Åtgärdsprogram och tillämpning av miljö kvalitetsnormer, sid 52 f.

3.3 Hur bedömer man om åtgärden är kompletterande enligt 11(4)?

Om svaret på fråga 3 i flödesschemat i figur 2 ovan är ”Nej” utformas en **kompletterande** åtgärd och ett styrmedel föreslås för hur den ska genomföras.

Det dock är viktigt att notera att även nya åtgärder och styrmedel kan hamna i kategorin grundläggande åtgärd. Detta eftersom de kan följa av de minimikrav som anges i artikel 11(3) antingen för att kraven enligt gemenskapslagstiftningen för skydd av vatten har skärpts, för att luckor identifierats i den befintliga svenska lagstiftningen eller för att åtgärden är av en grundläggande karaktär enligt 11(3)(b-l).

4. Redovisning av uppgifter om grundläggande åtgärder

Detta avsnitt beskriver hur de uppgifter om grundläggande och kompletterande som vi i tidigare beskrivit ska lämnas. Beskrivningen utgår från den **EU gemensamma vägledningen för rapporteringen i samband med ramdirektivet för vatten 2016**³³. Se även Havs- och vattenmyndighetens skrivelse Rapportering av åtgärdsprogram, d.nr 979-16.

Uppgifterna från rapporteringen lagras i databasen WISE och ska sedan användas för att sammanställa den rapport som EU-kommissionen behöver för att kunna utvärdera medlemsstaternas genomförande av vattendirektivet och de grundläggande åtgärderna. Rapporten om utvärdering av ländernas genomförande lämnas till EU-parlamentet och ministerrådet.

Uppgifterna bör även göras tillgängliga för samtliga berörda parter i Sverige enligt vattenförvaltningens princip³⁴ att uppmuntra aktiv medverkan när det gäller att utarbeta, se över och uppdatera förvaltningsplaner och åtgärdsprogram.

Uppgifter till EU-kommissionen ska lämnas på två sätt; dels genom att fylla i mallar med förvalsmenyer (se kapitel 10.1.8.2 i vägledningen för rapportering-

³³ WFD Reporting Guidance 2016, version 6.0.6. [Vägledning om rapporteringen i samband med ramdirektivet för vatten 2016](#) (svensk översättning av den EU-gemensamma, version 6.0.2).

³⁴ Se 2 kap. 4 § vattenförvaltningsförordningen, information till och samråd med allmänheten

en) och dels genom beskrivande texter som antingen kan ingå i förvaltningsplan eller åtgärdsprogram eller utgöra bakgrundsdocument som läggs i WISE databasen (se kapitel 10.1.9 i vägledning för rapportering).

4.1 Uppgifter om grundläggande åtgärder som lämnas i mallar

Uppgifter om åtgärder ska lämnas som svar på frågor i förvaltsmenyer i mallar från EU-kommissionen. För varje enskild åtgärd summerat per vattendistrikt anges:

- till vilken EU-gemensam nyckelåtgärd³⁵ den är kopplad
- om det är en grundläggande åtgärd av den typ som följer av artikel 11(3)(a), som följer av artikel 11(3)(b-1) eller om det är en kompletterande åtgärd enligt artikel 11. 4 enligt ramdirektivet för vatten.
- **i de fall där åtgärden är grundläggande av den typ som följer av artikel 11(3)(b-1)** ska riktade frågor besvaras enligt 10.2.1.2 i vägledning om rapporteringen. För varje riktad fråga ska länkar eller referenser lämnas till dokument där man kan läsa mer utförliga beskrivningar av åtgärderna. För mer information, se avsnitt 4.2 nedan.
- om åtgärden är ny eller finns med i tidigare åtgärdsprogram
- med stöd av vilken svensk reglering som åtgärden genomförs
- vilken myndighet eller kommun som är ansvarig för att utföra åtgärden
- i vilken omfattning åtgärden förväntas leda till att miljökvalitetsnormen kan följas under andra förvaltningscykeln och om åtgärden kommer att utföras även under den tredje och den fjärde förvaltningscykeln.

För att ange omfattningen av den planerade åtgärdsinsatsen ska de förvalda indikatorerna användas som är kopplade till nyckelåtgärderna, se avsnitt 10.1.5 i vägledning om rapporteringen.

- kostnaden för åtgärden
- hur åtgärden kan finansieras

---

³⁵ En nyckelåtgärd kan beskrivas som ett paraply under vilket alla åtgärder som är tänkta att åtgärda en viss betydande påverkan (inklusive prioriterat ämne och särskilt förorenande ämne) samlas.

4.2 Uppgifter om grundläggande åtgärder som lämnas i form av beskrivningar

Mer utförliga beskrivningar ska lämnas för de åtgärder som följer av artikel 11(3)(b-1). **De beskrivande texterna kan antingen ingå som avsnitt i förvaltningsplanen, åtgärdsprogrammet eller vara separata bakgrundsdocument.** Länkar till de bakgrundsdocument eller referenser till de avsnitt i förvaltningsplaner respektive åtgärdsprogram, där man kan finna de mer utförliga beskrivningarna, ska lämnas i mallarna för åtgärdsrapporteringen (se 3:e punkten i punktlistan i avsnitt 4.1 ovan och 10.2.3 vägledning för rapportering).

Syftet med de beskrivande texterna är att för respektive vattendistrikt ge en utförlig information om framför allt

- hur åtgärderna genomförs, vilket regelverk eller andra styrmedel som används
- hur de leder till att målen kan följas
- om betydande förändringar av genomförandet av dem är planerade under andra (och om relevant tredje) förvaltningscykel
- vilka svårigheter som kan förutses

Vad texterna mer i detalj ska innehålla ger inte den EU gemensamma vägledningen för rapportering någon uttömmande vägledning kring utan anger endast några få konkreta exempel på information som EU-kommissionen behöver för att kunna utvärdera genomförandet av de grundläggande åtgärderna. Det är resultatet av det nationella genomförandet av åtgärderna som ska redovisas och det skiljer sig mellan medlemsländerna.

I bilaga 2 ges exempel på vad som bör ingå i en beskrivning av respektive grundläggande åtgärd av typen som följer av artikel 11(3)(b-1).

4.3 Beskrivning av metoder

Det är viktigt att de metoder som används för bedömningen av miljökonsekvenser är ändamålsenliga, dvs. att det är möjligt att kartlägga och kvantifiera betydande påverkan inom vattendistriktet och hur denna kan påverka ytvattenförekomsternas status.³⁶ Om så inte är fallet kan det leda till att kostsamma åtgärder riktas på fel sätt eller att angelägna åtgärder inte utformas.

Metoder för hur typ och omfattning av betydande påverkan fastställts, hur förbättringsbehovet beräknats och fördelats på åtgärderna av typ 11(3)(b-1) ska antingen redovisas som en del av förvaltningsplanen, vara en del av åtgärdsprogrammet eller beskrivas i separata bakgrundsdocument och laddas upp i WISE-databasen.

Informationen bör även presenteras för allmänheten. Därför bör eventuella bakgrundsdocument med metodbeskrivningar vara tillgängliga digitalt på samma ställe som förvaltningsplanerna och åtgärdsprogrammen.

---

³⁶CIS-vägledningsdokument nr 3: [https://circabc.europa.eu/sd/a/7e01a7e0-9ccb-4f3d-8cec-aeef1335c2f7/Guidance%20No%203%20-%20pressures%20and%20impacts%20-%20IMPRESS%20\(WG%202.1\).pdf](https://circabc.europa.eu/sd/a/7e01a7e0-9ccb-4f3d-8cec-aeef1335c2f7/Guidance%20No%203%20-%20pressures%20and%20impacts%20-%20IMPRESS%20(WG%202.1).pdf)

Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2006:1) om kartläggning och analys av ytvatten enligt förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön

Naturvårdsverkets handbok 2007:3, Kartläggning och analys av ytvatten.

Bilaga 1

Tabell 1. Översikt över den gemenskapslagstiftning för skydd av vatten som avses i artikel 11.3 a i ramdirektivet för vatten (vänsterspalten). I högerspalten visas den reglering med vilken EU-rätten är genomförd i Sverige. Uppgifterna är hämtade ur miljö- och energidepartementets genomförandedatabas under våren 2016.

<p>Badvattendirektivet (Rådets direktiv 2006/7/EG av den 15 februari 2006 om förvaltningen av badvattenkvaliteten³⁷)</p>	<p>Miljöbalk (1998:808)</p> <p>Förordningen om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön (2004:660)</p> <p>Badvattenförordning (2008:218)</p> <p>Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter och allmänna råd om badvatten (HVMFS 2012:14)</p> <p>Vattenmyndigheternas föreskrifter om miljökvalitetsnormer för vattenförekomster i respektive distrikt, enligt 4 kap. 6 a och 8 b §§ förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön</p>
<p>Fågeldirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar³⁸)</p>	<p>Skogsvårdslag (1979:429)</p> <p>Miljöbalk (1998:808)</p> <p>Jaktlagen (1987:259)</p> <p>Jaktförordningen (1987:905)</p> <p>Förordning (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar</p> <p>Förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.</p> <p>Artskyddsförordning (2007:845)</p> <p>Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna</p>

³⁷ Upphäver 'Rådets direktiv 76/160/EEG av den 8 december 1975 om kvaliteten på badvatten'.

³⁸ Upphäver 'Rådets direktiv 79/409/EEG av den 2 april 1979 om bevarande av vilda fåglar'.

	<p>råd om jakt och statens vilt (NFS 2002:18)</p> <p>Naturvårdsverkets föreskrifter om artskydd (NFS 2009:10)</p> <p>Naturvårdsverkets förteckning över naturområden som avses i 7 kap. 27 § miljöbalken (NFS 2014:29 och NFS 2015:6)</p>
<p>Dricksvattendirektivet (Rådets direktiv 98/83/EG av den 3 november 1998 om kvaliteten på dricksvatten³⁹)</p>	<p>Livsmedelslag (2006:804)⁴⁰</p> <p>Livsmedelsverkets föreskrifter (SLVFS 2001:30) om dricksvatten.</p> <p>Livsmedelsverkets föreskrifter och allmänna råd (SLVFS 1990:10) om livsmedelstillsyn m.m.; (upplaga LIVSFS 2005:2)</p>
<p>Sevesodirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/18/EU av den 4 juli 2012 om åtgärder för att förebygga och begränsa faran för allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår och om ändring och senare upphävande av rådets direktiv 96/82/EG⁴¹)</p>	<p>Arbetsmiljölagen (1977:1160)</p> <p>Miljöbalk (1998:808)</p> <p>Lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor</p> <p>Lag (2003:778) om skydd mot olyckor</p> <p>Lag (2005:181) om miljöinformation hos vissa enskilda organ</p> <p>Offentlighets- och sekretesslag (2009:400)</p>

³⁹ Upphäver 'Rådets direktiv 80/778/EEG av den 15 juli 1980 om kvaliteten på vatten avsett att användas som dricksvatten'. En mindre ändring av direktiv 98/83/EG har genomförts av 'Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1882/2003 av den 29 september 2003 om anpassning till rådets beslut 1999/468/EG av de bestämmelser i rättsakter som omfattas av förfarandet i artikel 251 i EG-fördraget som avser de kommittéer som biträder kommissionen när den utövar sina genomförandebefogenheter'.

⁴⁰ Innehållet i den svenska regleringen kommer att förändras till följd av 'Rådets direktiv 2013/51/Euratom av den 22 oktober 2013 om fastställande av krav avseende skydd av allmänhetens hälsa mot radioaktiva ämnen i dricksvatten' och 'Kommissionens Direktiv (EU) 2015/1787 av den 6 oktober 2015 om ändring av bilaga II och III till rådets direktiv 98/83/EG om kvaliteten på dricksvatten'. Det senare direktivet, ska implementerats senast den 27 oktober 2017, kommer medföra störst påverkan i och med att avsikten är att kontrollprogram ska utformas som säkerställer att åtgärder vidtas inom hela försörjningskedjan för vatten.

⁴¹ Upphäver 'Rådets direktiv 96/82/EG av den 9 december 1996 om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår'.

	<p>Plan- och bygglag (2010:900)</p> <p>Tryckfrihetsförordning (1949:105)</p> <p>Förordning (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar</p> <p>Förordning (2003:789) om skydd mot olyckor</p> <p>Miljötillsynsförordning (2011:13)</p> <p>Förordningen (2015:236) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor</p> <p>Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (MSBFS 2015:8)</p>
Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt ⁴²	<p>Miljöbalk (1998:808)</p> <p>Förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd</p> <p>Förordning (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar⁴³</p>
Slamdirektivet (Rådets direktiv 86/278/EEG av den 12 juni 1986 om skyddet för miljön, särskilt marken, när avloppsslam används i jordbruket)	<p>Miljöbalk (1998:808)</p> <p>Förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd</p> <p>Förordning (1998:944) om förbud m.m. i vissa fall i samband med hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter</p> <p>Kungörelse med föreskrifter om skydd för miljön, särskilt marken, när avloppsslam används i jordbruket (SNFS 1994:2)</p>
Avloppsdirektivet (Rådets direktiv 91/271/EEG av den 21 maj 1991 om rening	Miljöbalk (1998:808)

⁴² Upphäver 'Rådets direktiv 85/337/EEG av den 27 juni 1985 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt'.

⁴³ Reglerna om miljökonsekvensbedömningar griper in i prövningen enligt bland annat: Lag (1966:314) om kontinentalsockeln, Lag (1978:160) om vissa rörledningar, Lag (1983:293) om inrättande, utvidgning och avlysning av allmän farled och allmän hamn, Lag (1984:3) om kärnteknisk verksamhet, Lag (1985:620) om vissa torvfyndigheter, Minerallag (1991:45), Lag (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon, Ellag (1997:857).

<p>av avloppsvatten från tätbebyggelse)</p>	<p>Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster</p> <p>Förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd</p> <p>Miljöprövningsförordning (2013:251)</p> <p>Kungörelse om föreskrifter om kontroll av utsläpp till vatten- och markreceptient från anläggningar för behandling av avloppsvatten från tätbebyggelse (SNFS 1990:14)</p> <p>Kungörelse om föreskrifter om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse (SNFS 1994:7)</p>
<p>Växtskyddsmedelsförordning (Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 av den 21 oktober 2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden och om upphävande av rådets direktiv 79/117/EEG och 91/414/EEG⁴⁴)</p>	<p>Miljöbalk (1998:808)</p> <p>Förordning (2006:1010) om växtskyddsmedel som innehåller nematoder, insekter eller spindeldjur</p> <p>Förordning (2014:425) om bekämpningsmedel</p> <p>Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2008:3) om bekämpningsmedel</p> <p>Statens jordbruksverks föreskrifter om behörighet att använda växtskyddsmedel (SJVFS 2014:35)</p> <p>Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om integrerat växtskydd (SJVFS 2014:42)</p> <p>Statens jordbruksverks föreskrifter om dokumentationskrav för yrkesmässiga användare av växtskyddsmedel (SJVFS 2015:49)</p> <p>Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel (NFS 2015:2)</p> <p>Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning</p>

⁴⁴ Upphäver 'Rådets direktiv 91/414/EEG av den 15 juli 1991 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden'.

	av vissa biocidprodukter (NFS 2015:3)
Nitratdirektivet (Rådets direktiv 91/676/EEG av den 12 december 1991 om skydd av vatten mot förorening orsakad av nitrater som härrör från jordbruket)	<p>Miljöbalk (1998:808)</p> <p>Förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd</p> <p>Förordning (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket</p> <p>Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring</p>
Art- och habitatdirektivet (Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter)	<p>Skogsvårdslag (1979:429)</p> <p>Miljöbalk (1998:808)⁴⁵</p> <p>Jaktlag (1987:259)</p> <p>Fiskelag (1993:787)</p> <p>Jaktförordningen (1987:905)</p> <p>Förordning (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar</p> <p>Förordning (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskenäringen</p> <p>Förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.</p> <p>Artskyddsförordning (2007:845)</p> <p>Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt och statens vilt (NFS 2002:18)</p> <p>Naturvårdsverkets föreskrifter om artskydd (NFS 2009:10)</p>

⁴⁵ Miljöbalkens regler griper in i prövningen av projekt och planer som prövas enligt bl.a. Väglag (1971:948), Lag (1995:1649) om byggande av järnväg och Plan- och bygglag (2010:900).

<p>Industriutsläppsdirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU av den 24 november 2010 om industriutsläpp (samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar)⁴⁶)</p>	<p>Tryckfrihetsförordning (1949:105)</p> <p>Förvaltningslag (1986:223)</p> <p>Miljöbalk (1998:808)</p> <p>Lag (2010:921) om mark- och miljödomstolar</p> <p>Förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd</p> <p>Förordning (1998:901) om verksamhetsutövarers egenkontroll</p> <p>Förordning (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar</p> <p>Förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken</p> <p>Miljötillsynsförordning (2011:13)</p> <p>Förordning (2011:1237) om miljöprövningsdelegationer</p> <p>Industriutsläppsförordningen (2013:250)</p> <p>Miljöprövningsförordningen (2013:251)</p> <p>Förordning (2013:252) om stora förbränningsanläggningar</p> <p>Förordning (2013:253) om förbränning av avfall</p> <p>Förordning (2013:254) om användning av organiska lösningsmedel</p> <p>Förordning (2013:255) om produktion av titandioxid</p> <p>Naturvårdsverkets föreskrifter om miljörapport (NFS 2006:9)</p>
---	---

⁴⁶ Upphäver 'Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/1/EG av den 15 januari 2008 om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar' som upphävde 'Rådets direktiv 96/61/EG av den 24 september 1996 om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar'.

<p>Grundvattendirektivet (Direktiv 2006/118/EG om skydd för grundvatten mot föroreningar och försämring)</p>	<p>Miljöbalk (1998:808)</p> <p>Lag (2010:921) om mark- och miljödomstolar</p> <p>Förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd</p> <p>Förordning (1998:901) om verksamhetsutövers egenkontroll</p> <p>Förordning (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar</p> <p>Förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken</p> <p>Miljötillsynsförordning (2011:13)</p> <p>Förordning (2011:1237) om miljöprövningsdelegationer</p> <p>Förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd</p> <p>Förordning (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket</p>
--	---

Artikel 10 och Bilaga IX

I artikel 10(2)(c) nämns tre direktiv – direktiv 96/61/EG, Avloppsdirektivet och Nitratdirektivet – samt de direktiv som antagits i enlighet med artikel 16 ramvattendirektivet, direktiv som finns i bilaga IX och alla annan relevant gemenskapslagstiftning som grund för bestämningen av utsläppsregleringar, gränsvärden för utsläpp och bästa miljöpraxis.⁴⁷

Rådets direktiv 96/61/EG av den 24 september 1996 om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar	Återfinns i bilaga VI del A och all information finns ovan.
Avloppsdirektivet (Rådets direktiv	Återfinns i bilaga VI del A och all

⁴⁷ Avseende nya direktiv som inte implementerats än finns 'Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2193 av den 25 november 2015 om begränsning av utsläpp till luften av vissa föroreningar från medelstora förbränningsanläggningar' som enligt artikel 17(1) ska implementeras senast 19 december 2017.

91/271/EEG av den 21 maj 1991 om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse)	information finns ovan.
Nitratdirektivet (Rådets direktiv 91/676/EEG av den 12 december 1991 om skydd av vatten mot förorening orsakad av nitrater som härör från jordbruket)	Återfinns i bilaga VI del A och all information finns ovan.
Direktivet om miljökvalitetsnormer för prioriterade ämnen (Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/105/EG av den 16 december 2008 om miljökvalitetsnormer inom vattenpolitikens område och ändring och senare upphävande av rådets direktiv 82/176/EEG, 83/513/EEG, 84/156/EEG, 84/491/EEG och 86/280/EEG, samt om ändring av Europaparlamentets och rådets Direktiv 2000/60/EG) ⁴⁸	<p>Miljöbalk (1998:808)</p> <p>Förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön</p> <p>Förordning (1998:901) om verksamhetsutövares egenkontroll</p> <p>Statens naturvårdsverks föreskrifter om utsläpp av industriellt avloppsvatten som innehåller vissa ämnen (SNFS 1995:7)</p> <p>Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2013:19) om klassificering och miljökvalitetsnormer avseende ytvatten⁴⁹</p> <p>Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2015:26) om övervakning av ytvatten</p> <p>Vattenmyndigheternas föreskrifter om miljökvalitetsnormer för vattenförekomster i respektive distrikt, enligt 4 kap. 6 a och 8 b §§ förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön</p>

⁴⁸ Direktiven som återfinns i bilaga IX har upphävts genom **direktiv 2008/105/EG. Direktiven som återfinns i bilaga IX är:** Direktivet om gränsvärden och kvalitetsmål för kvicksilverutsläpp från klor-alkaliindustrin (82/176/EEG), Direktivet om gränsvärden och kvalitetsmål för kadmiumutsläpp (83/513/EEG), Direktivet om gränsvärden och kvalitetsmål för kvicksilverutsläpp från andra källor än klor-alkaliindustrin (84/156/EEG), Direktivet om gränsvärden och kvalitetsmål för kvicksilverutsläpp från klor-alkaliindustrin (82/176/EEG), Direktivet om gränsvärden och kvalitetsmål för utsläpp av vissa farliga ämnen (86/280/EEG),

⁴⁹ Det finns ytterligare en föreskrift 'Statens naturvårdsverks föreskrifter om utsläpp av industriellt avloppsvatten som innehåller vissa ämnen (SNFS 1995:7)' som genomför direktiven som återfinns i bilaga IX, som **direktiv 2008/105/EG upphäver.**

<p>Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/39/EU av den 12 augusti 2013 om ändring av direktiven 2000/60/EG och 2008/105/EG vad gäller prioriterade ämnen på vattenpolitikens område</p>	<p>Miljöbalk (1998:808)</p> <p>Förordning (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön</p> <p>Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2013:19) om klassificering och miljökvalitetsnormer avseende ytvatten</p> <p>Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2015:26) om övervakning av ytvatten</p> <p>Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter och allmänna råd (HVMFS 2015:34) om förvaltningsplaner och åtgärdsprogram för ytvatten</p> <p>Vattenmyndigheternas föreskrifter om miljökvalitetsnormer för vattenförekomster i respektive distrikt, enligt 4 kap. 6 a och 8 b §§ förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön</p>
--	---

Bilaga 2

Tabell 2. Förteckning över de åtgärder som ska ingå i vattenförvaltningens åtgärdsprogram. Det är de åtgärder som följer av artikel 11(3)(b-l) i ramdirektivet för vatten, hämtade direkt från den svenska översättningen av direktivet. (första kolumnen). I 3:e kolumnen redovisas de uppgifter som lämnades från Sverige till EU-kommissionen vid rapportering av de första åtgärdsprogrammen 2009-2015. I 4:e kolumnen redovisas de uppgifter som lämnades från Sverige vid interimrapportering om åtgärdernas genomförande 2012. Den sista kolumnen anger de uppgifter som bör lämnas vid rapportering 2016.

Grundläggande åtgärd enligt artikel 11(3)b-l i direktiv 2000/60/EG	Förkortad benämning	Uppgifter som rapporteras för åtgärdsprogrammen 2009-2015⁵⁰	Uppgifter som rapporterades vid interimrapporteringen 2012⁵¹	Uppgifter om den grundläggande åtgärden som bör lämnas enligt 10.2.3 i Vägledning om rapporteringen i samband med ramdirektivet för vatten 2016
b) Åtgärder som anses lämpliga för de syften som anges i artikel 9.	Åtgärder för att uppnå kostnadstäckning	Åtgärder enligt 11(3)b följer av miljöbalk (1998:808) samt lag (2006:412) om allmänna vattentjänster	Betydande försening. Åtgärderna är pågående och löpande. Tillämpning av reglering i prövning och	Beskrivning av <ul style="list-style-type: none"> den kostnadstäckning för vattentjänster som tillämpas för att följa

⁵⁰ Uppgifterna är hämtade ur databasen WISE (<http://cdr.eionet.europa.eu>) 2015-04-28

⁵¹ Uppgifterna är hämtade ur databasen WISE (<http://cdr.eionet.europa.eu>) 2015-04-28

			tillsyn, bedöms inte vara tillräcklig för att uppnå miljö kvalitetsnormer i vattenförekomsterna till 2015.	miljö kvalitetsnormer <ul style="list-style-type: none"> • vilka åtgärder enligt 11(3)(b) som planeras för andra förvaltningscykeln
c) Åtgärder för att främja en effektiv och hållbar vattenanvändning för att undvika att uppnåendet av de mål som anges i artikel 4 äventyras.	Åtgärder för effektiv och uthållig vattenanvändning	Åtgärderna 3, 10, 12, 13, 16, 18, 21, 24, 26, 27, 28, 29, 33 och 36 i åtgärdsprogrammen 2009-2015	Betydande försening. Åtgärderna är pågående och löpande. Tillämpning av reglering i prövning och tillsyn, bedöms inte vara tillräcklig för att uppnå miljö kvalitetsnormer i vattenförekomsterna till 2015.	Beskrivning av vilka investeringar som har utförts (2009- 2015) och kommer att utföras (2015-2021) för att t ex: <ul style="list-style-type: none"> • undvika läckage från ledningar • investera i slutna system för industriprocesser • investera i slutna system vid vattenbruk • återanvända måttligt förorenade vatten
d) Åtgärder för att uppfylla kraven i artikel 7,	Åtgärder för att skydda dricksvatten	Åtgärderna 11, 34, 35 och 36 i åtgärdsprogrammen 2009-	Betydande försening. Åtgärderna är pågående och	Beskrivning av

<p>däribland åtgärder för att skydda vattenkvaliteten för att minska den nivå av vattenrening som krävs för framställning av dricksvatten.</p>	<p>och minska graden av rening</p>	<p>2015</p>	<p>löpande. Tillämpning av reglering i prövning och tillsyn, bedöms inte vara tillräcklig för att uppnå miljökvalitetsnormer i vattenförekomsterna till 2015.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • generell storlek på vattenskyddsområden, skyddszoner och buffert och buffertzoner • kriterium för hur de upprättas • typ av förbud eller restriktioner som gäller i olika typer av skyddsområden • typ av åtgärder som är obligatoriska inom skyddsområden (sprutfria zoner, plantering av träd)
<p>e) Reglering av uttag av sött ytvatten och grundvatten, samt uppdämning av sött ytvatten, inklusive ett eller flera register över vattenuttag och ett krav på förhandsprövning för uttag och uppdämning. Dessa regleringar skall regelbundet ses över och, när så är</p>	<p>Åtgärder för att reglera uttag av yt- och grundvatten</p>	<p>Åtgärden 36 i åtgärdsprogrammen 2009-2015</p>	<p>Betydande försening. Åtgärderna är pågående och löpande. Tillämpning av reglering i prövning och tillsyn, bedöms inte vara tillräcklig för att uppnå miljökvalitetsnormer i vattenförekomsterna till 2015</p>	<p>Beskrivning av</p> <ul style="list-style-type: none"> • register över uttag av yt- och grundvatten • register över fördämningar • för vilka verksamheter och för vilken omfattning av vattenuttag som det krävs tillstånd för

<p>nödvärdigt, uppdateras. Medlemsstaterna kan från dessa regleringar undanta uttag och uppdämning som inte har några betydande konsekvenser för vattnets status.</p>				
<p>f) Regleringar, inklusive ett krav på förhandsprövning för konstgjord påfyllning eller förstärkning av grundvattenförekomster. Vattnet som används kan hämtas från vilket ytvatten eller grundvatten som helst, förutsatt att användningen av källan inte äventyrar uppnåendet av de miljömål som fastställts för källan eller den påfyllda eller förstärkta grundvattenförekomsten. Dessa regleringar skall regelbundet ses över och, när så är nödvändigt, uppdateras.</p>	<p>Åtgärder för att reglera konstgjord infiltration till grundvatten</p>	<p>Åtgärden 36 i åtgärdsprogrammen 2009-2015</p>	<p>Betydande försening. Åtgärderna är pågående och löpande. Tillämpning av reglering i prövning och tillsyn, bedöms inte vara tillräcklig för att uppnå miljö kvalitetsnormer i vattenförekomsterna till 2015</p>	<p>Beskrivning av</p> <ul style="list-style-type: none"> att konstgjord infiltration är tillståndspliktig vattenverksamhet.

<p>g) När det gäller utsläpp från punktkällor som kan ge upphov till föroreningar, ett krav på förhandsreglering, till exempel ett förbud mot att förorenande ämnen släpps ut i vattnet, eller ett krav på förhandsprövning eller registrering som baseras på allmänna bindande regler, där utsläppsregleringar för de berörda förorenande ämnena fastställs, inbegripet regleringar i enlighet med artikel 10 och 16. Dessa regleringar skall regelbundet ses över och, när så är nödvändigt, uppdateras.</p>	<p>Åtgärder för att reglera utsläpp från punktkällor</p>	<p>Åtgärderna 28, 29, 31, 32 och 36 i åtgärdsprogrammen 2009-2015</p>	<p>Betydande försening. Åtgärderna är pågående och löpande. Tillämpning av reglering i prövning och tillsyn, bedöms inte vara tillräcklig för att uppnå miljö kvalitetsnormer i vattenförekomsterna till 2015</p>	<p>Beskrivning av</p> <ul style="list-style-type: none"> • vilka verksamheter som behöver tillstånd • behöver utsläpp från dagvatten och jordbruksverksamheter tillstånd eller inte • hur sker översyn och omprövning • med vilken regelbundenhet sker översyn och omprövning (vart 5:e, 10:e eller mer sällan)
<p>h) När det gäller diffusa källor som kan ge upphov till föroreningar, åtgärder för att hindra eller reglera utsläpp av förorenande</p>	<p>Åtgärder för att reglera tillförsel av diffusa föroreningar</p>	<p>Åtgärderna 16, 17, 21, 28, 33 och 36 i åtgärdsprogrammen 2009-2015</p>	<p>Betydande försening. Åtgärderna är pågående och löpande. Tillämpning av reglering i prövning och tillsyn, bedöms inte vara tillräcklig</p>	<p>Beskrivning av</p> <ul style="list-style-type: none"> • de kontroller och regelringar av diffusa källor till näringsäm-

<p>ämnen. Regleringarna kan vara i form av ett krav på förhandsreglering, till exempel ett förbud mot att förorenande ämnen släpps ut i vatten, eller ett krav på förhandsprövning eller registrering på grundval av allmänna bindande regler där ett sådant krav inte annars föreskrivs i gemenskapsregleringen. Dessa regleringar skall regelbundet ses över och, när så är nödvändigt, uppdateras.</p>			<p>för att uppnå miljö-kvalitetsnormer i vattenförekomsterna till 2015</p>	<p>nen från jordbruk ut- anför nitratkänsliga områden</p> <ul style="list-style-type: none"> • kontroller och regleringar som finns för användning av pesticider • kontroller och regleringar av jorderosion • kontroller och regleringar av organiskt material och mikrobiell förorening
<p>i) När det gäller alla andra betydande negativa konsekvenser för den vattenstatus som identifieras enligt artikel 5 och bilaga II, särskilt åtgärder för att se till att vattenförekomsternas hydromorfologiska förhållanden är förenliga</p>	<p>Åtgärder för att reglera hydromorfologisk påverkan</p>	<p>Åtgärderna 12, 16, 18, 24, 28 och åtgärdsprogram 2009-2015</p>	<p>Betydande försening. Åtgärderna är pågående och löpande. Tillämpning av reglering i prövning och tillsyn, bedöms inte vara tillräcklig för att uppnå miljö-kvalitetsnormer i vattenförekomsterna till 2015</p>	<p>Beskrivning av</p> <ul style="list-style-type: none"> • vilka verksamheter som behöver tillstånd • om några är undantagna, under vilka förutsättningar • hur omprövning sker och hur ofta • tillsyn av pågående

<p>med uppnåendet av den ekologiska status som krävs eller god ekologisk potential för vattenförekomster som betecknas som konstgjorda eller kraftigt modifierade. Regleringar för detta ändamål kan vara i form av ett krav på förhandsprövning eller registrering på grundval av allmänna bindande regler där ett sådant krav inte annars föreskrivs i gemenskapslagstiftningen. Dessa regleringar skall regelbundet ses över och, när så är nödvändigt, uppdateras.</p>				<p>verksamheter,</p> <ul style="list-style-type: none"> • sker rådgivning om ekologiska flöden
<p>j) Ett förbud mot direkta utsläpp av förorenande ämnen till grundvatten om inte annat följer av följande bestämmelser (se direktivet).</p>	<p>Åtgärder för att reglera direkta utsläpp till grundvatten</p>	<p>Befintlig reglering uppfyller kraven i Art 11(3)j; Miljöbalk SFS 1998:808, Förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd SFS 1998:899, Förordning om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön SFS 2004:660 och Sveriges geologiska</p>	<p>Betydande försening. Åtgärderna är pågående och löpande. Tillämpning av reglering i prövning och tillsyn, bedöms inte vara tillräcklig för att uppnå miljö kvalitetsnormer i vattenförekomsterna till 2015</p>	<p>Beskrivning av hur miljöbalken och relaterade regleringar tillämpas i dessa fall</p>

		undersöknings föreskrifter om statusklassificering och miljö kvalitetsnormer för grundvatten SGU-FS 2008:2		
k) I enlighet med åtgärder som vidtas enligt artikel 16, åtgärder för att eliminera förorening av ytvatten genom de ämnen som specificeras i den lista över prioriterade ämnen som beslutas enligt artikel 16.2 och för att progressivt minska förorening genom andra ämnen som annars skulle kunna hindra medlemsstaterna från att uppnå de mål för ytvattenförekomster som anges i artikel 4.	Åtgärder för att eliminera prioriterade ämnen ⁵²	Åtgärd nr 5, 8, 12, 16, 17, 27, 28, 29, 31 och 36. Se åtgärdsprogrammet 2009-2015.	Betydande försening. Åtgärderna är pågående och löpande. Tillämpning av reglering i prövning och tillsyn, bedöms inte vara tillräcklig för att uppnå miljö kvalitetsnormer i vattenförekomsterna till 2015	Beskrivning av <ul style="list-style-type: none"> • verksamhetsutövares informationsskyldighet att via miljörapporteringen meddela utsläpp och spill av prioriterade ämnen till vattenmiljöer • hur egenkontrollen sker där påverkansanalys visar på risk att miljö kvalitetsnorm inte kan följas • om utökad egenkontroll sker där provtagning visat på ökande trender av ämnen i

⁵² se bilaga 1 och 2 i direktiv Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/39/EU om ändring av direktiven 2000/60/EG och 2008/105/EG vad gäller prioriterade ämnen på vattenpolitikens område

				biologiska matriser eller sediment
<p>D) Alla åtgärder som krävs för att hindra betydande spill av förorenande ämnen från tekniska installationer, och för att hindra och/eller minska konsekvenserna av oavsiktliga föroreningsincidenter exempelvis på grund av översvämning, bl.a. genom system för att upptäcka eller varna för sådana händelser, inklusive i händelse av olyckor som inte rimligtvis kunnat förutses, alla lämpliga åtgärder för att minska risken för akvatiska ekosystem.</p>	<p>Åtgärder för att minska påverkan av föroreningar vid olyckor och översvämningar</p>	<p>Åtgärd nr 36. Se åtgärdsprogrammet 2009-2015</p>	<p>Betydande försening. Åtgärderna är pågående och löpande. Tillämpning av reglering i prövning och tillsyn, bedöms inte vara tillräcklig för att uppnå miljökvalitetsnormer i vattenförekomsterna till 2015</p>	